

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie skargi M.C.D. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 20 kwietnia 2016 r., sygn. akt V Ca [...],
wydanego w sprawie
z powództwa M.C.D.
przeciwko A.D.
o alimenty,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 lutego 2017 r.,

- 1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł, tytułem kosztów postępowania wywołanego skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 października 2015 r., Sąd Rejonowy w R. zasądził od pozwanego A.D. na rzecz powódki M.C.D. alimenty w kwocie po 1 000 zł miesięcznie, poczynwszy od dnia 17 września 2014 r.

Na skutek apelacji pozwanego, Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2016 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że za okres od 17

września 2014 r. do dnia 20 kwietnia 2016 r. obniżył alimenty do kwoty 500 zł miesięcznie, a w pozostałej części powództwo oddalił.

Sąd drugiej instancji orzekając reformatoryjnie miał na uwadze okoliczność, że według zeznania podatkowego powódki za 2013 r. (PIT 37), uzyskała ona dochód w kwocie 65 886,72 zł, co daje kwotę 5 490 zł miesięcznie. Tymczasem Sąd Rejonowy określił wysokość dochodów powódki na kwotę 2 700 zł miesięcznie z tytułu emerytury i ok. 300 - 400 zł miesięcznie z tytułu udzielanych korepetycji. Z kolei dochody pozwanego wyniosły miesięcznie 3 216,83 zł z tytułu emerytury i ok. 5 154 zł miesięcznie z tytułu wynagrodzenia za pracę w N.. Z tego względu w ocenie Sądu Okręgowego kwota 500 zł miesięcznie świadczenia alimentacyjnego należnego powódce - byłej małżonce pozwanego, jest adekwatna do przesłanki istotnego pogorszenia sytuacji małżonka niewinnego po orzeczeniu rozvodu. Natomiast oddalenie powództwa o alimenty za okres po 20 kwietnia 2016 r. związane było z udokumentowanym przez pozwanego zaprzestaniem z dniem 29 marca 2016 r. świadczenia pracy w N., w związku z przejściem na emeryturę. W konsekwencji miesięczny dochód pozwanego uległ zmniejszeniu o kwotę ponad 5 000 zł.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, powódka zakwestionowała wyrok Sądu Okręgowego w zakresie, w jakim oddalił jej powództwo alimentacyjne i domagała się stwierdzenia niezgodności z prawem tego wyroku.

Skargę oparła na podstawie naruszenia prawa materialnego, tj. art. 57 k.r.o. w zw. z art. 60 § 2 k.r.o. wskutek uznania przez Sąd, iż nie zachodzą przesłanki uzasadniające zobowiązanie pozwanego jako małżonka wyłącznie winnego rozkładu pożycia małżeńskiego do świadczeń alimentacyjnych na rzecz powódki w wysokości 1 000 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Jej celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej (art. 417¹ § 2 k.c.).

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego niezgodność z prawem orzeczenia rodząca odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty. Orzeczenie niezgodne z prawem to orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawnej. Tylko w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności. Istotą władzy sądowniczej jest orzekanie w warunkach niezawisłości, w sposób bezstronny, zależny nie tylko od obowiązujących ustaw, ale także od wewnętrznego przekonania sędziego oraz jego swobody w ocenie praw i faktów stanowiących przedmiot sporu. Treść orzeczenia jak wspomniano wyżej zależy również od wyników wykładni, które mogą być różne, w zależności od jej przedmiotu, i przyjętych metod. W związku z tym może istnieć wiele możliwych interpretacji, a sam fakt wykładni z natury rzeczy cechuje subiektywizm (zob. uzasadnienia do wyroków Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2006 r. I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35, z dnia 31 marca 2006 r. IV CNP 25/05, OSNC , nr 1, poz. 17, z dnia 17 maja 2006 r., I CNP 14/06 nie publ., z dnia 13 maja 2009 r. IV CNP 122/08, nie publ, z dnia 3 czerwca 2009 r. IV CNP 116/08 nie publ.).

Celem wstępnej selekcji w odniesieniu do tego rodzaju środka, przewidzianej w art. 424⁹ k.p.c., jest wyeliminowanie skarg oczywiście bezzasadnych, które bez konieczności wnikliwej analizy prawnej powinny być oddalone. Oczywista bezzasadność skargi, jako kryterium dozwolonego wyłączenia zachodzi, gdy powołane podstawy skargi już przy pierwszej ocenie pokazują, że faktycznie nie ma możliwości ich uwzględnienia, ponieważ nie miały miejsca, albo nie mogły mieć wpływu na kształt orzeczenia. Ocena taka powinna nasuwać się sama, bez konieczności szczególnego badania sprawy. Nie ma zatem potrzeby prowadzenia szerokiej analizy prawnej i dokonywania pogłębionego badania trafności zaskarżonego orzeczenia, w odniesieniu do zastosowania prawa i jego wykładni. Ocena zasadności skargi polega na antycypowaniu niejako roli sądu, który orzekałby co do istoty sprawy z powództwa skarżącego o wynagrodzenie

szkody wyrządzonej wydaniem prawomocnego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2015 r., V CNP 57/14, nie publ.).

Wniesiona przez powódkę skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest oczywiście bezzasadna.

Sąd Najwyższy na gruncie art. 60 § 2 k.r.o. wyjaśniał już, iż dla oceny, czy nastąpiło istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, konieczne jest porównanie jego sytuacji materialnej z tym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie (zob. wyrok z dnia 7 stycznia 1969 r., II CR 528/68, OSNCP 1969, nr 10, poz. 179).

W wiążącym w postępowaniu ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia stanie faktycznym, który stanowił podstawę wydania skarżonego wyroku (art. 424⁴ zd. 2 k.p.c.), nie można uznać, aby Sąd Okręgowy w sposób elementarny i kwalifikowany naruszył art. 60 § 2 k.r.o. Podkreślić należy, że zmniejszenie dochodów pozwanego nastąpiło wskutek zaprzestania wykonywania pracy w N., co spowodowało, że wysokość dochodów stron z tytułu świadczeń emerytalnych jest porównywalna. Zmniejszenie dochodów pozwanego w związku z zaprzestaniem świadczenia pracy miałoby miejsce także wówczas, gdyby strony nadal były małżeństwem, bowiem ze względu na datę urodzenia ([...]1948 r.), osiągnął on wiek emerytalny. Również obniżenie zasądzanego przez Sąd Rejonowy świadczenia alimentacyjnego z 1000 do 500 zł za okres od 17 września 2014 r. do 20 kwietnia 2016 r. w ustalonym przez Sąd Okręgowy stanie faktycznym nie daje podstaw do przypisania temu Sądowi ewidentnej dowolności w interpretacji art. 60 § 2 k.r.o. Zaznaczyć trzeba, że w ramach uprawnień wynikających z tego przepisu, powódka mogła domagać się zasądzenia od pozwanego takiej kwoty, która łącznie z uzyskiwanymi przez nią dochodami była konieczna do zaspokajania jej usprawiedliwionych potrzeb, w kontekście porównania jej sytuacji materialnej, z tą jaką byłaby, gdyby strony kontynuowały wspólne pożycie.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁹ k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 424¹² k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej - § 4 pkt 9 i ust. 4 w zw. z § 10 ust. 5 pkt. 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, (Dz. U. 2015, poz. 1800, ze zm.) w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, (Dz. U. 2016, poz. 1668).

jw